

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLIX. — Izdan in razposlan dne 25. decembra 1880.

148.

Razpis finančnega ministerstva od 24. decembra 1880,

s katerim se razglašajo določila o izdatbi novih bankovcev po 10 gld. avstr. velj.

Avstro-ogerska banka začne 3. dne januarja meseca 1881 izdajati bankovce po 10 gld. avstrijske veljave, ki nosijo firmo „avstro-ogerske banke“ in dan 1. maja 1880, ter pokliče in vzame nazaj, kar jih zdaj bankovcev po 10 gld. avstr. velj. pod firmo „privilegirane avstrijske národne (nacionalne) banke“ z dnem 15. januarja 1863 teče med ljudstvom.

Na podlogi člena 89 bankovnih pravil ali statotov (Drž. zak. od l. 1878 št. 66) sta c. kr. vlada kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru in kr. ogerska vlada dogovorno z glavnim svetom avstro-ogerske banke sklenili, da se rečeni bankovci po določitih, ustanovljenih v priloženem razglasu avstro-ogerske banke, iz obteka vzamejo.

Dunajewski s. r.

R a z g l a s

o izdatbi bankovcev avstro-ogerske banke po 10 gld. z dnem 1. maja 1880.

Dne 3. meseca januarja 1881 začno se v vseh bankovnih zavodih izdajati bankovci avstro-ogerske banke po 10 gld. noseči dan (datum) 1. maja 1880.

Opis teh novih bankoveev razglašá se v dodatku k temu razglasu.

Kar je bankovcev po 10 gld. avstr. veljave pod firmo „privilegirane avstrijske národne banke“ z dnem 15. januarja 1863 zdaj med ljudmi, pokličejo se in vzamejo iz obteka.

C. kr. vlada kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru in kralj. ogerska vlada sta na to stran dogovorno z glavnim svetom avstro-ogerske banke (člen 89 pravil) ukrenili naslednje:

1. Kar je zdaj med ljudmi bankovcev po 10 gld. avstr. veljave, nosečih dan ali datum 15. januarja 1863, bodo se pri glavnih in podružnih zavodih avstro-ogerske banke do 30. dne septembra meseca 1881 v plačilo in zmenjo jemali.

2. Od 1. dne oktobra 1881 do 31. dne decembra 1881 bodo se bankovci po 10 gld. avstr. veljave z dnem 15. januarja 1863, — določeni, da se pokličejo iz obteka, — sicer še pri glavnih zavodih avstro-ogerske banke na Dunaji in v Budim-Pešti v plačilo in zmenjo prejeli, a pri ostalih bankovnih zavodih ne bodo se več jemali nego samo v zmenjo.

3. Od 1. dne januarja 1882 počenši avstro-ogerska banka iz obteka poklicanih bankovcev po 10 gld. avstr. veljave, ki imajo na sebi datum 15. januarja 1863, več ne bode jemala v plačilo, takó da je s 31. dnem decembra 1881 dan poslednji rok (brišt) za nazajvzetje poklicanih bankovcev po 10 gld. avstr. veljave. Počenši od tega roka bodo se ti iz obteka poklicani bankovci še samo pri glavnih zavodih avstro-ogerske banke na Dunaji in v Budim-Pešti v zmenjo jemali. Povračilo za take bankovce pri podružnih zavodih bode se na posebno prošnjo samo z dovoljenjem glavnega sveta avstro-ogerske banke dajalo. Da se doseže to dovoljenje, bode treba bankovce, za katere se želi povračilo, vpoložiti pri podružnih zavodih s konsignacijo.

Po 31. dnevi decembra 1887 avstro-ogerska banka več ne bode imela dolžnosti (člen 89 njenih pravil), iz obteka poklicanih bankovcev po 10 gld. avstr. veljave, od 15. januarja 1863, izkupiti ali zmenjati.

Na Dunaji, dne 24. decembra 1880.

Avstro-ogerska banka.

A. Moser

gubernator.

Rust

glavni svetnik.

Leonhardt

glavni tajnik.

Opis bankovca za deset goldinarjev

avstro-ogerske banke od leta 1880.

Bankovci avstro-ogerske banke od 1. maja 1880 po 10 gld. imajo obliko 132 milimetrov široko in 90 milimetrov visoko, kažejo na papirji brez vodnega znamenja dvojen tisk, na eni strani z nemškim, na drugi z ogerskim besedilom ali tekstom.

Prava 122 milimetrov široka in 80 milimetrov visoka podoba bankovčeva predločuje na sredi pravokotno 58 milimetrov široko in 40 milimetrov visoko pismo polje s svetlorjavim ospodjem, ki ga oklepa temnomodro tiskan, pravokoten okvir, zalegajoč ves ostali prostor bankovčeve podobe.

Le-ta temnomodri okvir je edinstveno načrtan a razločno kaže očesu razčlenbo na osem polj, od katerih po tri eno nad drugim skupinama ležeča polja

sestavljajo desni in levi stranski del bankovca, dočim ostali dve polji pismeno polje zaveršujeta zgoraj in zdolaj po vsi njegovi širini ter istodobno vežeta okvirju oba stranska dela.

Eden in drugi obeh teh tročlenih, sebi enakih delov stranskih bankovčeve podobe ima na svojem gornjem pravokotnem polji arabsko številko „10“ svetle barve, v krogovitem okrasu z obpisom „Zehn Gulden“ na nemški in „Tiz forint“ na ogerski strani besedila. Ti gornji polji obeh stranskih delov sklepa tist del okvirja nad pismenim poljem, na katerem se z antikvo svetlo tiskani besedi „Zehn Gulden“, odnosno „Tiz forint“ na podolgovati, olepotičeni skrižali (deščici) prikazujeta,

Tako na nemški, kakor tudi na ogerski strani bankovca nameščena je na srednjih poljih obeh stranskih delov v krogovitem oklepu ena in ista idejalna ženska glava, takó namreč, da je glava enega stranskega dela potanko zrcalen obraz glave v drugem stranskem delu. Vidi se po tem takem ena in ista glava na bankovci po štirikrat v dvojnem zakretu in svetlu, s pogledom vsegdar v pismeno polje obrnenim.

Spodnji polji obeh stranskih delov bankovčeve podobe obsežata v pravokotnem, ornamentalnem okrasu, ki se tesno oprijemlje krogovitega oklepa prej omenjenih glav, v mikroskopnem pismu zakonito določilo o kazni za ponarejo bankovcev. Text tega kazenskega določila govori ali slove na nemški plati:

„Die Verfälschung (Nachmachung oder Abänderung) der von der österreichisch-ungarischen Bank ausgefertigten Noten wird in beiden Theilen des Reiches als Verbrechen der Verfälschung öffentlicher Creditpapiere nach den Bestimmungen der Strafgesetze bestraft.“

na ogerski plati:

„Az osztrák-magyar bank által kibocsátott jegyeknek hamisítása (utánzása vagy megmásítása) a monarchia mindkét részében mint nyilvános hitelpapírok hamisításának bünténye a büntető törvény határozmányai szerint büntetettetik.“

To besedilo okrožuje, v primeri k pravokotni osnovi, prav ozek temnomoder okvir, iz katerega se v drobni svetli antikvi po večkrat oznamenilo: „10 Gulden“ na nemški in „10 forint“ na ogerski strani bankovca pomalja.

Zvezo med obema najspodnejšima poljema stranskih delov nareja, — da se temnomodri okvir bankovca dopolni, — ornamentalen okras, v sredi katerega je videti monogram v ovalnem obkrajci. Monogram obseza na nemški plati začetni pismeni bankovne firme po nemški: „**E. U. B.**“, a na ogerski plati začetni pismeni bankovne firme po ogerski: „**O. M. B.**“ Na desno in levo od monograma nameščeni sta z antikvo tiskani besedi „Zehn“, odnosno „Tiz“, tudi na okvir ornamentalno izkrogljen.

Celo podobo, katere posamezni okraši sestojé iz premnogih mikroskopnih ornamentov, oklepa pismen trak z besedama mnogokrat ponovljenima: „Zehn Gulden“, odnosno: „Tiz forint“. Tega traka oprijemlje se kot skrajnji završek čipkasto načrtan ornament, v čegar pravilno vračajočih se delih vsegdar število „10“ na videz izhaja.

Če pogledaš na vse skupaj, vidita se ti nemška in ogerska stran deset-goldinarskega bankovca kot istovrstni podobi, ki se druga od druge samo po različnem jeziku besedja ter v posameznih predelkih ornamentalne podrobnosti razlikujeta.

Ospodje bankovca, kakor se sosebno v srednjem pismu namenjenem polji in v obkrajci kaže, nareja ličen ornament svetlo-rjave barve, sestojč iz majhnih, enakodelnih poševnih križcev (X). V tem ornamentu vrača se mikroskopna številka „10“ v brezštevilnih, pravilnih ponovah.

Besedilo bankovčeve, ki ga na nemški in ogerski strani srednje polje s podpisom bankovne firme vred obseza, slove po nemški:

„Die österreichisch-ungarische Bank bezahlt sofort auf Verlangen dem Ueberbringer gegen diese Anweisung bei ihren Hauptanstalten in Wien und Budapest zehn Gulden österr. Währung in gesetzlicher Münze.
Wien, 1. Mai 1880.

OESTERREICHISCH-UNGARISCHE BANK.

A. Moser
Gouverneur.

Wodianer
Generalrath.

Leonhardt
Generalsecretär.

po ogerski:

„Az osztrák-magyar bank ez utalvány átvétele mellett bécsi és budapesti főintézetinél fizet legott kívánatra az előmutatónak osztrák értékű Tíz forintot törvényes ércpénzben.
Bécs, 1880. május 1^{én}.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Moser A.
kormányzó.

Wodianer
főtanácsos.

Leonhardt
vezértitkár.

Zgoraj nad nemškim besedilom bankovca razvidno je na pismenem polji oznamenilo serije, a zgoraj nad ogerskim besedilom na enakem mestu število bankovca v rudeči barvi.

Na Dunaji, meseca decembra 1880.